

BÄSTA BEATRICE ASK

Vi skriver till Dig då vi är djupt oroade över situationen gällande våldtäkt i Sverige. Vi har tidigare vid många tillfällen och i olika sammanhang lyft denna fråga eftersom vi anser att ökade och intensifierade ansträngningar är nödvändiga för att ta i tu med de brister som finns idag.

Nyligen presenterades en första landrapport om Sverige inom ramen för det europeiska forskningsprojektet *Different systems, similar outcomes? Tracking attrition in reported rape cases in eleven countries*, som finansierats av Europakommissionens Daphne II program. Rapporten aktualiserar problemet med brottsoffrens svårigheter att få rättvisa och upprättelse i Sverige, då endast ett fåtal av de polisanmälda våldtäkterna i slutändan leder till åtal och fällande dom. I likhet med flera andra studier visar rapporten att påfallande många brottsoffer är unga vilket påkallar särskild uppmärksamhet för att säkerställa deras behov, med hänsyn till deras ålder och status som barn i enlighet med FN:s barnkonvention.

Jämställdhetsminister Nyamko Sabuni har under föregående år aviserat att regeringen överväger att utarbeta en särskild handlingsplan mot våldtäkt och sexuellt våld, vilket flera organisationer tidigare föreslagit. Vi vill på nytt understryka vikten av att arbetet med att ta fram en sådan handlingsplan inleds omgående, och att frivilligorganisationer och enskilda organisationer ges möjlighet att delta i det arbetet.

Handlingsplanen bör bland annat omfatta:

- Satsningar på förebyggande arbete, däribland en kvalitetshöjning i skolornas sex- och samlevnadsundervisning vilket kräver att sexualundervisning införs som ett obligatoriskt moment i lärarutbildningen. Redan verksamma lärare måste få fortbildning på området, vilket tidigare utlovats när regeringen förra året aviserade en satsning på ökad jämställdhet i skolan.
- Konkreta satsningar på ett utbyggt psykosocialt stöd till personer som utsatts för våldtäkt och annat sexuellt våld. Långsiktigt stöd och rehabilitering måste vara tillgängligt för alla som utsatts för sexualbrott. Särskilda mottagningar för våldtagna bör inrättas, främst i de storstäder där sådana saknas i dag. Unga sexualbrottsoffers särskilda behov måste tillgodoses. Även anhöriga till personer som utsatts för sexualbrott bör erbjudas stöd.
- Ytterligare åtgärder för att förbättra rättsväsendets hantering av våldtäktsärenden. Redan idag pågår arbete kring bemötandefrågor inom exempelvis polisen men det krävs ytterligare satsningar som syftar till att förbättra utredningskvaliteten i den rättsliga hanteringen av våldtäktsärenden. Ett sätt att åstadkomma detta är att inrätta en oberoende granskningskommission/arbetsgrupp med uppgift att systematiskt samla in information om utredningar rörande våldtäkt som läggs ned eller leder till beslut om att inte väcka åtal. Gruppens arbete bör syfta till att identifiera brister i utredningskvaliteten, följa upp huruvida redan vidtagna åtgärder gett önskat resultat, samt skapa ett underlag till förslag om ytterligare förbättringar.
- Att den som utsatts för våldtäkt får ett gott och professionellt bemötande kan vara avgörande för utgången i ärendet. Polisens och åklagares kunskaper, erfarenheter, engagemang och attityder har stor betydelse i våldtäktsutredningar. Förlegade könsstereotypa föreställningar och diskriminerande attityder kan äventyra opartiskheten och grundligheten i dessa utredningar. Fortsatt utbildning för polis, åklagare och domare samt andra aktörer som möter våldtäktsoffer är därför central.

Undertecknade organisationer önskar träffa Dig i ett gemensamt möte för att diskutera hur regeringens planer framskrider vad gäller att utarbeta en särskild handlingsplan mot sexuellt våld och de frågor som handlingsplanen enligt vår mening bör omfatta.

Vänliga hälsningar

Lise Bergh, generalsekreterare, *Amnesty International*

Åsa Regnér, generalsekreterare, *Riksförbundet för sexuell upplysning, RFSU*

Gertrud Åström, ordförande, *Sveriges Kvinnolobby*

Carina Olsson, ordförande, *Sveriges Kvinno- och Tjejjourers Riksförbund, SKR*

Gunilla Westny, ordförande, *Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige, ROKS*

Maud Edgren-Schori, ordförande, *UNIFEM Sverige*

Olga Persson, *Team för våldtagna kvinnor*

Sören Juvas, ordförande, *Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas och transpersoners rättigheter, RFSL*

